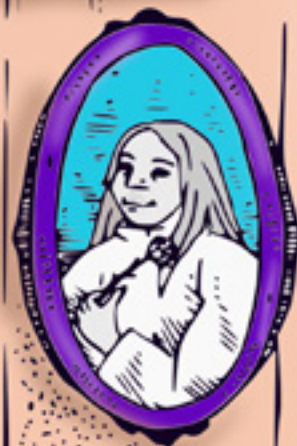

Kyyhkynen

1/2023 - Perhe

Tule mukaan tekemään Kyyhkystä! kyyhkynen.tyt.fi/toimijahaku

Frida Kriikku
Päätoimittaja

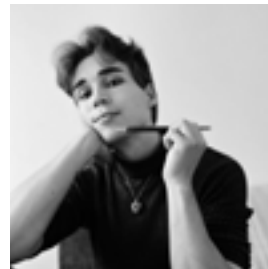
Joel Kupiainen
Päätoimittaja

Valtteri Harakka
Taittaja

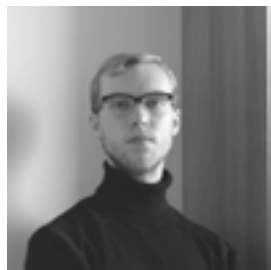
Emmy-Lee Nykvist
Kuvittaja

Santeri Riuttamäki
Kirjeenvaihtaja

Enja Seppänen
Kirjeenvaihtaja

Viljami Salo
Toimittaja

Ilona Rantala
Toimittaja

Essi Systä
Toimittaja

KYYHKYNEN

Kyyhkynen on Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistyksen julkaisu vuodesta 1853.

171. vuosikerta.

Tämä julkaisu on saanut HYY:n järjestölehtitukea.

Kannen kuva: Emmy-Lee Nykvist

Hallituksen puheenjohtaja: Petja Kopperoinen

Päätoimittajat: Frida Kriikku ja Joel Kupiainen

Sähköposti: kyyhkynen@tyt.fi

Kyyhkynen 1/23 – Perhe

Duccio di Buoninsegna, Madonna ja lapsi
(n. 1300). Ei tekijänoikeutta.

Kyyhkynen

- 04 Pääkirjoitus: Propralia ja inses tisiä vivahteita
- 05 Pääkirjoitus: Perhe, pattitilanne ja pandemian jälkeinen aika
- 06 Puheenjohtajan tervehdys
- 08 Kirjekyyhkynen – Oliivipuita ja piikkilankaa
- 12 Rakastan sinua Sinikka
- 18 Mikä on mun perhe?
- 19 Runo: Amalia

Ammatillista täydennyskoulutusta seksuaalisuuden ja ihmissuhteiden kysymyksissä – jo vuodesta 1969

www.sexpo.fi/koulutus

TeolKyyhkynen

TeolKyyhkynen

TeolKyyhkynen

kyyhkynen.tyt.fi

Propralia ja inestisiä vivahteita

SV: Seksuaalinen häirintä

Hautajaiset tämän suvun tyyliin

Kun isoisäni menehtyi pari vuotta sitten, kerääntyi koko pohjalainen sukumme mummolaan Ylistaroon. Suurin osa lähisuvusta tajusi saapua paikalle vasta hautajaispäivänä, mutta itse tulin äitini kanssa samaa matkaa jo edeltävänä iltana. Pendo-linon ravintolavaunussa otin limsan kylkeen yhden propralin, sillä Seinäjoelle saapuessa ahdistus on vuodesta toiseen vakio.

Hautajaisia edeltävä ilta meni perinteisen kaavan mukaan: miehet joivat posket helottaen kartonkipakattua punaviiniä ja suvun kirkkoherra solvasi yksi kerrallaan läpi kaikki vähemmistöt poikansa myötäillessä vieressä. Viina virtasi ja n-sana raikasi. Suvun hengenmies oli suorastaan vauhdissa tuona iltana:

jossain villisikajahti-tarinoiden ja markettimakkaran syömisen lomassa hän ehti myös heittää minua kohtaan seksuaalissävyytteisiä kommentteja ja kertoa ääneen toiveestaan nukkua vieressäni.

Oma setäni haluaisi panna minua.

Seuraavana aamuna hautajaisten alettua kaurismäkeläinen tunnelma vain vahvistui: seurakunta ei ollut varautunut koko kylän surukukkia varten, joten jonkun eturivissä istuvista piti juosta vähän väliä kaatuilevia muovisia maljakoita korjaamaan. “Tuttuja, tuttuja” toisteli muistisairas mummoni ja krapulainen kirkkoherra muistutti vieraita pitämään puheet lyhyenä, sillä 1800-luvulla rakennetun kirkon lämmitys oli rikki. Varpaat olivat kuitenkin

tunnottomat viimeistään kun kirkkoherran oma, noin 45 minuutin pituinen puhe oli ohi.

Paluumatkalla samana iltana päätäni särki leukaa myöten, sillä olin koko sukukokoonantumisen ajan narskutellut hampaitani stressin vuoksi. Hautajaisviikonlopun tapahtumat tuntuivatkin lähinnä kuumeiselta unelta, kun palasin vihdoinkin Helsinkiin valitun perheeni luo. Mietimme tuona iltana yhdessä ystäväni kanssa, että miksi omaan sukuun tai perheeseen pitäisi ylipäätään väkisin ylläpitää jonkinlaista suhdetta? Jos oman perheen kanssa ajan viettäminen on niin raskasta, että se vaatii rauhoittavia – inestisistä vivahteista puhumattakaan – voi olla ihan perusteltua pitää verisukulaiset etäällä.

Päätoimittaja Frida Kriikku

Perhe, pattitilanne ja pandemian jälkeinen aika

“On jatkossa parempi, että olen teihin yhteydessä sitten kun jaksan”

– Näin sanoin äidilleni puhelimesta muutamia viikkoja sitten kun yli vuoden ajan kyteneen konfliktin päätteeksi annoin hänelle anteeksi sen, miten hän on kohdellut lapsiaan. Hänelle se lienee laiha lohtu, sillä vanhempi sisarukseni ei hänelle enää suostu puhumaan. Puolisolleen, isälleni, hän ei tätä pyyntöäni osannut välittää, ei siinä että isäni sitä olisi kunnioittanut senkään jälkeen kun sen hänelle itse esitin.

“Perhe on pahin” on puhkikututtu klisee, joka on kuitenkin pandemian ja sen jälkeisenä aikana muuttunut alati konkreettisemmaksi. Se kävi minulle selväksi kun asuin pandemian alussa vielä niin vanhasa kerrostalossa, etteivät sen seinät

taanneet täydellistä yksityisyyttä. Oli ilmeistä, että pandemian välittömät vaikutukset osuvat lapsiperheisiin ja että edellä mainittu klisee saisi vielä uusia ulottuvuuksia. Alkuun tunsin oloni etuoikeutetuksi, sillä asuin yksin. Minun ei tarvitsisi tulla toimeen tilanteen kanssa, jossa kasvuikäinen ihminen ei pääse purkamaan levottomuuttaan mihinkään muuhun kuin vanhempiinsa.

Kun yhteiskunta alkoi pikkuhiljaa avautumaan, kävi selväksi, että eristäytymisen seuraukset olisivat kauaskantoisempia kuin osasimme odottaa. Toissanumerossa käsittelemäni #punkstoo-liike oli usean ystävänäni mielestä suoraa seurausta siitä, että yhteisöjensä traumatisoimat ihmiset eivät halunneet eristyksen jälkeen palata pandemiaa edeltävään normaaliin. Moni meistä sai eristämisen aikana pohtia asioita, joita emme ehtineet pohtia silloin, kun moderni kilpailuyhteiskunta puskutti täydellä teholla. Luulen että saamme nähdä vielä paljon pandemian psykologisia seurauksia lähivuosien aikana, sillä monien toivoma “paluu normaaliin” ei ole vielä toteutunut, eikä uskoakseni tulekaan toteutumaan.

Kirjoitan nyt mututuntumalta, mutta uskon että pandemian

vaikutukset valmiiksi tulenarkoihin perhe- ja lähisuhteisiin tulevat nostamaan valitun perheen merkitystä entistä useammalle meistä, katso-muksesta ja elämäntilanteesta riippumatta. Teologian opiskelijoiden onkin tämän vuoksi syytä tutkia huolellisesti Raamatussa esitettyjä perhekäsityksiä. Sanotaan että veri on vettä sakeampaa, mutta miten pitkälle tämä on totta kun omat lähisukulaiset kohtelevat kaltoin? Onko veriside riittävän suuri syy elää alituisessa pelossa ja kärsimyksessä? Onko lähisukulaisen mielenrauha ja näennäinen tyytyväisyys sen arvoinen asia, että sen takia kannattaa kieltää itsensä ja joustaa omista arvoista ja periaatteista, hyvinvoinnista puhumattakaan?

Valitun perheen käsitteessä on kyse oikeudesta määritellä itse, ketkä ovat läheisiä. Periaatteessa teemme vastaavanlaisia valintoja myös silloin kun välittömät perhesuhteemme ovat kunnossa. Valitsemme kumppanimme, valitsemme seurakunnan tai muun yhteisön joka luo meille merkitystä ja sisältöä elämään. Parhaissa tapauksissa valitsemme kenen kanssa olemme työsuhteissa ja ystävyys-suhteissa. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohdalla valitun perheen käsite ei ole uusi, sillä valitettavan useassa tapauksessa lähimmäisenrakkaus päättyy kun lähimmäinen alkaakin toteuttamaan itseään. Tässä onkin heti käsillä Raamatun ristiriitojen vertainen dilemma. Onko ehdollinen rakkaus ehtojen arvoista silloinkin, kun kyseessä on veriside?

Päätoimittaja Joel Kupiainen

PETJA KOPPEROINEN:

Puheenjohtajan tervehdys

Kuva: Jalmari Salovirta

Oikein upeaa ja mahtavaa vuoden alkua juuri Sinulle!

Tätä vuotta on odotettu kuin kuuta nousevaa, sillä odotettavissa on ensimmäinen normaali vuosi sitten vuoden 2019. Mitä kaikkea sitä voikaan suunnitella ja keksiä, kun ei tarvitse pohtia sulkeutuuko yhteiskunta jälleen huomenna!

Vuosi on merkittävä myös Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistykselle ja koko opiskelijaliikelle.

Kenties tärkeämpänä asiana tänä vuonna ovat keväällä käytävät eduskuntavaalit. Jälleen ratkaistaan tämän maan tulevaisuus. Jälleen pelissä on opiskelijoiden toimeentulo. Jäl-

leen priorisoidaan leikkauskohteita. Menkää siis ihmeessä äänestämään! Osoitetaan, että opiskelijankin äänellä on väliä!

Mutta merkittävää on myös se, että vanhin ja kaunein opiskelijajärjestö, TYT viettää 170. juhluvuottaan ja sitä on syytä juhlistaa. Maailma oli vuonna 1853 hyvin toisenlainen kuin nyt, mutta yksi on säilynyt ja pysynyt - toivottavasti kuitenkin ajansaatossa muuttuneena. Edelleen TYT valvoo Helsingin yliopiston teologian opiskelijoiden etua, jotta tulevat maisterit saisivat nukkua yönsä rauhassa.

Pitelet käsissäsi vuoden ensimmäistä Kyyhkystä, jonka teemanä on perhe. Monesti puheessa perhe

ymmärretään joko verisukulaisuuden tai saman kotiosoitteen kautta. Mutta miksei perhe voisi olla myös muuta?

Voisiko TYT ja koko Helsingin yliopiston teologian opiskelijoiden yhteisö olla yhtä suurta perhettä? Perhettä, johon jokainen saa tulla omana itsenään, jossa jokainen huomioidaan ja jokaisen ääni pääsee kuuluviin.

Ainakin toivon, että voisi.

Helsingissä 5.2.2023

Petja Kopperoinen. Puheenjohtaja, Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistys

LIITTO TUKEE SINUA OPIKSELUSSA JA TYÖSSÄ

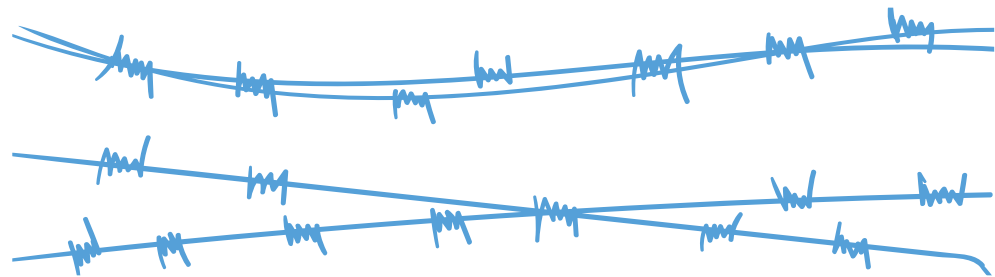
www.akiliitot.fi

SUOMEN
TEO
LOGI
LIITTO

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SANTERI RIUTTAMÄKI:

Kirjekyyhkynen – Oliivipuita ja piikkilankaa

Herätys soi. Kello on kolme aamulla. Nousen, venyttelen ja yritän olla herättämättä palvelustoveritani. Puen, käyn pesemässä hampaat, huuhtelen kasvot ja sitten on aamiaisen aika. Tehtävälle lähtöön on vielä yli tunti, joten olen hyvissä ajoin liikkeellä. Keittiö on tyhjä, harvoin kukaan tulee tekemään aamiaista tähän aikaan. Ateriani on yksinkertainen : Elovenan pikapuuroa ja kuivatutjuja taateleita, kotimaista ja paikallista samalla lautasella. Nautin aamupalani pikkutuntien hämärässä, rauhallisessa hiljaisuudessa lukien Helsingin Sanomia. Mitäköhän kotiin kuuluu?

Nyt on kulunut kaksi kuukautta siitä, kun saavuin Etelä-Libanoniin rauhanturvaajaksi YK:n UNIFIL-operaatioon (United Nations Interim Force in Lebanon). Libanon

on kokenut monia takaiskuja vuosien varrella. Konfliktit alkoivat vuonna 1975 Libanonin sisällissodalla, jota seurasi vuosikymmenten sotiminen Israelin, Syyrian, sekä terroristien välillä. Tässä konfliktissa Libanon on ollut väliinputoaja. Viimeisimpiä tragedioita ovat olleet Beirutin satamaräjähdykset elokuussa 2020, sen jälkeen eksponentiaalisesti pahentunut taloustilanne, sekä epävakaa ja hajanaisen hallituksen voimattomuus. Kaikki tämä yhdistettynä epävarmuuteen huomista on jakanut maan hajalle sisäisesti. Operaatiomme tarkoituksena on ylläpitää rauhaa ja tuoda vakautta alueelle. Toimin täällä ranskan kielen sotilastulkkina, mikä tarkoittaa sitä, että arkeni koostuu hyvin pitkälti juoksevista tulkkauksista ja käännöstehtävistä tukikohtamme sisällä, sekä

tulkkaustehtävistä tukikohtamme ulkopuolella. Arkeen on totuttu nopeasti. Jokaisella täällä on omat tehtävänsä ja omat vastualueensa. Kun omasta tehtävästä saa kopin, menevät päivät nopeasti. Niin nopeasti, että ennen tämän jutun kirjoitushetkeä en ole pysähtynyt miettimään kulu nutta aikaani täällä. Lupaen itselleni kirjoittaa kotiin pian, lähettää kuvia, kertoa kuulumisia, mutta eteen tuleekin jo seuraava tehtävä, työpuhelu, tai selkärankaan juurtunut rutiini, ja taas on aurinko kierähtänyt Galilean taivaankannen ympäri. Omaan tehtävään ja rutiiniin voi hukkuu. Usein minulta kysytään, että onko minulla koti-ikävä? Ja totta puhuen, ei oikeastaan. Virka-aika pyörii kellon ympäri, niin ettei täällä ehdi ajattelemaankaan kotia. Kodista on tullut abstrakti kä-

site, perheeni on laajentunut Libanoniin. Palvelustoverit tuovat turvaa ja sosiaalista läsnäoloa, kun tutut kaverit ja läheiset ovat kaukana.

Kello näyttää neljää. Kiristän ylleni vyön ja varusteliivin, heitän olalleni repun ja noudan aseeni. ”Onhan kaikki mukana?” mietin itsekseni. Henkilötodistus, tuntu levy, YK:n sininen baretti? Kaikki on. Hyvä. Oho! Yhden melkein unohdin. Nap-paan jääkaapista energiajuoman mukaan ja olen valmis tekemään lähtöä. Palvelustoverini jatkavat uniaan, minä sipsuttelen parkkipaikalle aamuyön hämärässä. Melkein kaikki ovat jo paikalla. Testaamme radiot, kertaamme toimintamallit pahimman varalle, heitämme läppää ennen lähtöä. ”Ajoneuvon nouse!” kuuluu käsky, ja valkoiseen maasturiin sulloutunei-

na ajamme tukikohdan porteista ulos kohti vehreitä kukkuloita.

Rauhanturvaamisesta on paljon ennakkoluuloja niin hyvässä kuin pahassa. Usein nämä ennakkoluulot ovat virheellisiä ja mielikuvituksellisia; Libanon ei ole mikään tulihelveti, eikä täällä olla supersankareita leikkimässä. Mutta tämä ei myöskään ole etelän pakettimatka, eikä työmme täällä ole turhaa, vaikka siltä voi monesti tuntua. Arjen pyönteissä on välillä vaikeaa nähdä metsää puilta: rauhaa rakennetaan yksi päivä kerrallaan, eikä välitöntä vaikutusta näy. Silti oma työ on otettava vakavasti päivittäin, etenkin nyt, kun sota raivoaa Euroopassa. Alueellinen rauha ei ole kupla tyhjiössä, vaan olennainen osa maailmanrauhaa. Miksemme ole turvaamassa rauhaa Ukrainassa?

Koska rauhaa ei voi pakottaa. Miksi olemme edelleen Libanonissa toteuttamassa samaa tehtävää yli 40 vuotta myöhemmin? Koska rauha on hauras. Kun sitä rikotaan, sitä täytyy rakentaa yhä uudelleen niin kauan, kunnes se kestää. Maailmanrauhan tilkkutäkin parsiminen yhdestä kelmasta vahvistaa koko peittoa, kunnes viimeinenkin reikä on yhdessä ommeltu umpeen.

Kello on nyt kuusi aamulla. Hämärä väistyy ja tekee tilaa kultaiselle auringonnousulle, joka värjää kukkuloiden harjut lämpimiksi oranssin sävyiksi. Kuuluu määkäisyä. Tuolla jossain yksinäinen lammaspaimen herättää katraan unestaan, valmiina aloittamaan päivittäisen vaelluksensa vihreille niityille, vetten ääreen. Koh-ta päivän varsinainen tehtävä alkaa :

lähdemme tekemään partiota maaseudulle ja läheisiin kyliin. Tehtävämme on onnistunut jos läsnäolomme huomataan ja paikalliset näyttävät peukkaa keskarin sijaan. Laitamme Rolling Stonesin levyn soimaan ja automme nytkähtää liikkeelle. Silmät auki ja havaintopaperit valmiiksi, nyt mennään.

Alue, jolla toimimme, on lähes täysin entistä Galilean kuningaskunnan aluetta. Eksegetiikkaan suuntautuvalla teologille tämä on aarrea, silmäherkkua missä sielu lepää. Ainakin paperilla. Puhuin aiemmin ennakkoluuloista - niitä oli minullakin ennen tänne tuloa. Ehkäpä päähäni oli yliopiston luennoilta jämähtänyt mielikuva muinaisesta Levantista, kultaisista kukkuloista ja temppelieistä, joissa soitetaan lyyralla

Daavidin hymnejä. Tänäpäin Libanon (ja koko Levantti) on toisenlainen. Monen sodan arvet näkyvät selkeämmin, kuin yksikään mikve-allas tai hautakumpu. Vaikka sisäinen teologini kuinka haluaisi matkustaa 2000 vuotta ajassa taaksepäin ja päästä etsimään Johanneksen evankeliumissa mainittua Kaanan häiden tapahtumapaikkaa (joka mahdollisesti löytyy Etelä-Libanonista), en voi kääntyä pois nykypäivän todellisuudesta.

Kello näyttää kahdeksaa. Tie käy kuoppaiseksi ja kuski hidastaa ajonopeutta. "Laittakaa vesipullot ja eväät jalkatilaan piiloon, kohta saatutaan tonne pakolaisleiriin", kuuluu partionjohtajan käsky. Tottelen ja katson ulos ikkunasta. Sadan metrin päässä näkyvät ensimmäiset teltat, joiden kylkiin painettu isolla UNHCR:n logo

(United Nations High Commissioner for Refugees). Lapsi juoksee tiensivuun vilkuttamaan meille ja tekee omituisen käsimerkin. Me tiedämme, mitä se tarkoittaa: "antakaa ruokaa, antakaa vettä." Tämä on vaikein kohta. Hymyilemme, vilkutamme takaisin ja jatkamme matkaa. "Me ollaan täällä tekemässä turvalliset olosuhteet humanitäärisen avun toiminnalle, loppu ei ole meidän käsissä", muistutan itselleni. Sotilasorganisaationa emme voi antaa pakolaisille resursseja. Oma tehtävä täytyy pitää mielessä ja toivoa parasta, muuten hajoaa pää.

Mitä tapahtui? Missä mentiin pieleen? Voiko asiat korjata? En ole ajatusteni kanssa yksin, enkä suinkaan ainoa teologi Litani-joen tällä puolen. Meillä on mukana sotilaspastori Timo Kosola, 27, joka johtaa hen-

Mesi helmeilee sinun huulillasi, sinun kielelläsi on maitoa ja hunajaa. Rakas, sinun vaatteissasi tuoksuu Libanon!

Laulujen laulu 4:11

gellistä toimintaa ja tarjoaa sielunhoitoa suomalaisille rauhanturvaajille. Olemme pasturin toimistossa aurinkoisena tammikuun päivänä. Mitä tunteita Libanonin kriisi herättää sinussa? "Onhan se surullista", pastori sanoo ja ristii kädet syliinsä. "Kaunis maa on menetetty epäsovulle." Jaan hänen tunteensa. Kuinka korkealle olisivatkaan Libanonin seetrit kohonneet ilman konfliktia. "Se mikä auttaa jaksamaan on yhteinen liikunta, hyvät keskustelut ja sauna."

Teologian opinnot ovat antaneet Kosolalle laajan työkalupakin, josta ammentaa uskonnollisesti monipuolisessa ympäristössä. "Teologian avulla pystyy ymmärtämään uskonnollista kenttää aivan eri tavalla. Kristillinen teologia on pohja myös uskontodialogille." Libanonista löytyy

yhteensä 18 eri uskontoryhmää, mikä tekee siitä uskonnollisesti monimuotoisimman maan koko Lähi-Idässä. Onko tämän uskonnollisen kentän ymmärrys siis avartunut? "Ehdottomasti", vastaa Kosola. "Esimerkiksi islamista olen oppinut paljon uutta. Oma hengellistä kotia on tosin tullut ikävä. Tukea olen kuitenkin saanut ranskalaisten sotilaspastorilta. Ei ole mikään itsestäänselvyys olla pappi sotilaiden keskellä. Oma olemassaolo täällä joutuu joskus perustelemaan." Sotilaspastorin virka vieraalla mantereella ei välttämättä välähdä jokaisen teologin mielessä. Mitä terveisiä lähettäisit Suomeen teologian opiskelijoille? Hän miettii hetken. "Kannustan ehdottomasti opiskelemaan dogmatiikkaa ja eksegetiikkaa, vaikka ne ovatkin välillä aika puudut-

tavia aiheita. Dogmatiikan tuntemus on täällä tottakai erittäin arvokasta. Nämä kaksi ovat minun mielestä niitä kovimpia teologian suuntauksia" Nyökkäilen virnistäen. Eksegetiikka on kova laji. "Ei kannata aina mennä siitä, mistä aita on matalin", hän lisää hymyillen.

Kello lyö yhdeksän. Matka jatkuu kukkulan taakse ja avoin maalaismaisema avautuu eteemme: oliivipuita ja piikkilankaa silmänkantamattomiin teiden varsilla. Partioreittimme on tullut päätökseen ja on kotiinpaluun aika. Autossa käy keskustelu. "Onneks pääsee takas nukkuu tän jälkeen. Pitää vielä kirjoittaa se partioraportti, mut eipä täs nyt tullu mitää ihmeempää havaittu. Tuleeks porukka grillille tänään?" Toki, anna kun lepään hetken ja käyn salilla. Pitää tyhjentää pää. Niin, ja sitten pitää kääntää se yksi teksti suomeksi ja toinen ranskaksi. Automme lipuu tuki-kohdan parkkipaikalle, vien varusteet huoneeseeni ja suljen oven. Arki jatkuu aitojen sisäpuolellakin. Ei se maapallon pyöriminen pysähdy vaikka kuinka yrittäisi. Rauhanturvaoperaatio on oma omituinen kuplansa; tulee joulu ja uusivuosi, vaikka tuskin niitä sen kummemmin huomaamme. Miltei tuntui vuodenvaihdos Libanonissa? No siltä, että päivä vaihtui. Sanonta "ota päivä kerrallaan" saa täällä uuden merkityksen. Rutiiniin hukkuu, mutta tietyllä tapaa pidän siitä. Toivon vain, etten turru tähän tunteeseen. Kahdeksan kuukautta on samalla lyhyt, samalla todella pitkä aika viettää poissa kotoa. Yksi ajatus, yksi toive auttaa meitä jaksamaan: että jonain päivänä tämäkin operaatio loppuu ja teiden varsilla kasvaa pelkkiä oliivipuita - ilman piikkilankaa.

Rakastan sinua Sinikka

Haluan kertoa teille ystävistäni Sinikasta. Haluan kertoa Sinikasta ihmisenä, ja erityisesti siitä hetkestä, jona meidän ystävyytemme bifurkaatiopiste töytäisi ihmissuhteemme nykyiselle, alati uudistuvalla ja itseään rakkaudella ruokkivalle kurssilleen. Jos jokin tässä pettymysten ristiaallokossa, jota kutsumme elämäksi on varmaa niin se, että Sinikka ei ikinä ole hiljaa, kun käyttäydyn väärin tai hänen sanonsensa mukaan ”emotionaalisesti häiriintyneesti”. Kukaan ei ole koskaan

huutanut minulle, niin kuin Sinikka huutaa illanviettojemme röökitaulla, kun olen tunnustanut hänelle itsellenikin tuntemattomien liikuttimien aiheuttamista ihmiskäytöksen pimeistä todellistumisista. Olemme juoneet viinipullon puokkiin ja Sinikka tarjoaa minulle sinisen Westin tupakan parvekkeella, jonka ympärillä leijailevat pimenevän kevätillan terhenet. Me huudamme toisillemme, huudamme ja välillä nauramme ja välillä itkemme, miten voit olla noin tyhmä ja julma, vittu itse olet

ihan yhtä sekaisin. Muistutamme toisiamme niistä tapahtumista, joiden olemme kantapään kautta oppineet olevan tabu sellaisille ihmisille, joita on rakastettu lapsena. Sellaiset me huudamme päin naamaa siinä parvekkeella ja järkytyksestä toistemme julkeuteen me irvistelemme ja itkemme. Ja tämän keuhkojen ja muun rintarangan sisäisen puhdistuksen jälkeen siirrymme takaisin lämpimään, 20 neliön yksioon ja madallamme taas äänemme ja energiafrekvenssimme naapuriystävällisemmiksi.

"Olemme molemmat kotoisin pikkupaikkakunnalta idästä, missä talvet ovat oikeasti kylmiä ja kirkkaita ja venäläisen röökin hinta katukaupassa on 3,5"

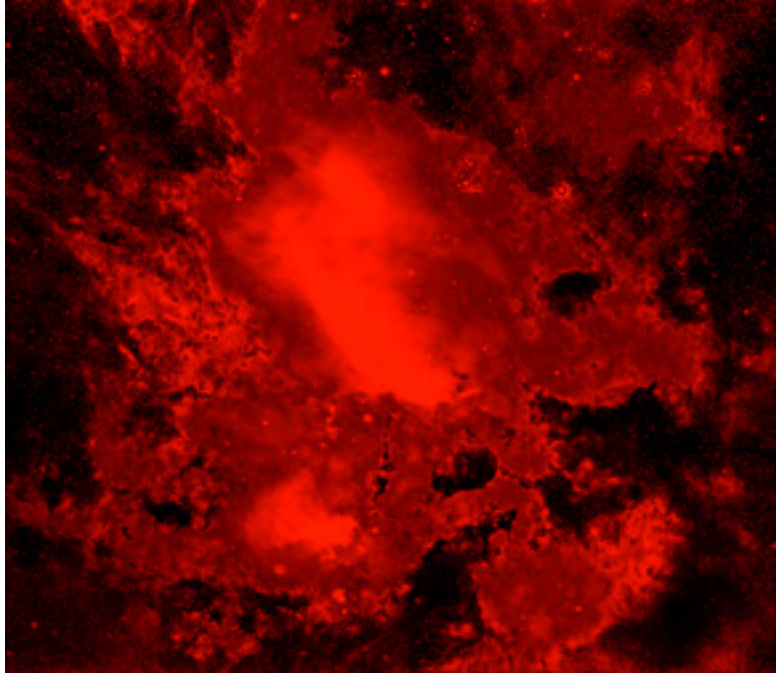
Tällainen liekinvartena liehuva, näennäisen kaoottinen dynamiikka ei tietenkään ole aina ollut osa meidän suhdettamme. Palatkaamme ajassa neljä vuotta taaksepäin. Sinikka on juuri viettänyt kesän minun ja kämppikseni nurkissa. On syksy ja hän on hankkinut viimein oman asunnon ja työpaikan Helsingistä. Olemme molemmat kotoisin pikkupaikkakunnalta idästä, missä talvet ovat oikeasti kylmiä ja kirkkaita ja venäläisen röökin hinta katukaupassa on 3,5, mikä voi kuulostaa halvalta, mutta on noussut viime vuosina kokonaisen euron. En haluaisi polttaa tupakkaa, olen polttanut jo kymmenisen vuotta, kaksoistavuotiaasta asti. Olen asetta-

nut itselleni rajan: viimeistään ennen kuin täytän kolmekymmentä, olen polttanut viimeisen tupakkani. Mutta me tupakoimme kun vielä ehdimme, juomme ja tanssimme ja tupakoimme ja nauramme liian kovaan ääneen. Joka tapauksessa, Sinikka on muuttanut Helsinkiin ja kaupunki on vielä melko uusi minullekin. On uusi kaupunki ja minun ja Sinikan välinen varovainen ystävyys, joka ei ehkä ole vielä syttynyt. Olemme tavanneet toisemme, tunnustelleet sitä, että olenko mieluummin yksin vai tämän tyypin kanssa. Syyskuisena iltana me olimme ulkona, ja noh, meillä oli molemmilla painolastia sydämillämme. Minä olin juuri eronnut jostain miehestä,

nykyään en enää muista kenestä. Varmaan sellaisesta vähän vanhemmasta tyypistä, joka on ostanut Amazonista halvimman dj-setin ja kutsuu itseään muusikoksi, vaikkei ole neljään vuoteen tehnyt mitään loppuun asti. Mutta sen muistan, että ehkäpä ennemmin perspektiivin puutteesta kuin sydämen särkymisestä, aloin pillittää Sinikan olkapäälle siellä baaris- sa. Kovat muijathan ei itke ainakaan julkisesti ja Sinikka juo ykkösellä viidentoista euron cocktailinsa ja sanoo, että lähdetään. Minä otan oman cocktailini mukaan takin hihaan ja haemme kaupasta pullon viiniä. Istumme Esplanadin puistossa päissämme ja surullisina, tavallaan ihmeissämme

Helsingin vanhasta kauneudesta. Vuosikymmenien aikaiset sydänsurut leijailevat ilmassa siinä puistossa, ja tietämättämme me oikeastaan vain nappaamme ne, ilmennämme sitä kärsimystä, joka on ollut olemassa aina, ja siinä nimenomaisessakin puistossa jo vuosisatojen ajan. Äidinäidin raivo ja esiäitien surujen helmanliepeet hipoivat minun poskiani ja suojaavat Sinikan kivikasvoja liialta sympatialta. Kun Jeesus Kristus ristiinnaulittiin, hänen viimeiset sanansa olivat ”Elohi, Elohi, lama sabaktani?”, mikä merkitsee suomennettuna: isäni, miksi olet minut hyljännyt? Jeesus tajusi juuri ennen kuolemaansa, ettei Jumala olekaan tulossa häntä pelastamaan. Näiden sanojen epätoivo on se, mikä vuosi toisensa jälkeen puhuttelee minun ja Sinikan kaltaisia epätoivoisia naisia ristin juurella. Kristuksen ristiinnaulitsemisen hetken lohduttomuus on tulkittu olevan se silta, jota Jumala kulkee ihmisten luokse. Vaikka meidän juomamme ei ole katkeraa kalkkia kuten Jeesuksen, vaan herkullisen makeaa viskipohjaista sitruscocktailia, me suruun juo- dessamme järjeistämme sen kaltoin- kohtelun kehän, johon me, äitimme ja kaikki maailman naiset on alistettu. Raamatussa ihmisyyden ehtona on kärsimyksen kokemus, toivottomuus ja ahdistus. Jumalakaan ei voi tuntea empatiaa ihmisraukkoja kohtaan, ellei hän ole itse ihmisenä kävellyt Via Dolorosaa. Minä ja Sinikka tiedämme molemmat kärsimyksestä jonkin verran. Sinikan ja minun äitini ovat alkoholisteja, ja alkoholistiäidin rakkaus on kuin pukisi tervasta tahmean soopeliturkiksen alastoman vartalon lämmikkeeksi. Toisena hetkenä sitä hukkuu rakkauteen, välittämiseen, krapulaisiin tehetkiin pedissä, jossa luetaan kaulakkain roskaromaaneja tai katsotaan kliseisiä jouluelokuvia elokuussa. Sinikan äiti pakotti Sinikan lapsena pianotunneille ja aina lau-

lamaan kanssaan. Sinikka vihasi sitä, mutta tavallaan vaalii kuitenkin niitä muistoja, joissa he soittavat ja laulavat yhdessä Abbaa ja suomihittejä. Me olemme kasvattaneet etäisyyttä näihin hetkiin. Itsenäistymisessä tulee kuitenkin toisinaan vastaan hetkiä, jolloin kaipaa jonkun tukea. Kun asuntoon tulee luteita, kaipaa muuttoapua, kastike palaa kolmannen kerran pohjaan, on huoli sukulaisesta. Ihan samalla tavalla meilläkään ei ole muuta vaihtoehtoa kuin soittaa äidille. Äidille, joka ei vastaa, koska on saanut krapulan takia rytmihäiriöitä ja joutunut sairaalaan. Sitä on siinä hetkessä pidettävä huolta sekä itsestään, lapseksi taantuneesta isästään, sisaruksistaan että äidistä, joka on riuhtonut itsensä pois siitä suhteesta, jonka luonto on koodannut meihin perustavanlaatuisiksi identiteetin, ”terveen” kasvun ja itsetunnon maaperäksi. Niin kuin riuhtoi itsensä irti siitä sairaalasängystäkin, naapurin kapakkaan josta me löysimme hänet ja sitten jaettuamme viinipullon veimme kotiin nukkumaan sydänkipuja pois. Päiväkännit hämyisessä räkälässä sairaan äidin kanssa yhdistää eri tavalla. Ehkä nautimme siitä oikeasti, ehkä harjoittelemme taivasta varten. Terapeuttini sanoi, että sillä tavalla me normalisoimme vanhempiemme käytöstä. Se, mikä on lapsena tuntunut täysin käsittämättömältä ja hirveältä (”en koskaan ala juomaan tai tupakoimaan” sanoo jokainen lapsi jossain vaiheessa) tuntuu hieman ymmärrettävämmältä, kun siihen kokonaisuuteen upottaутuu itse niin, ettei pinnan suuntaa enää osaa hahmottaa. Kyllä me nykyään ymmärrämme turruttavassa liemessä kelluskelun ihanuuden elämän kesuurassa. Tulevat sukupolvet eivät ehkä tiedä enää, mistä puhun Sober Curious -liikkeineen sun muineen. Ehkä heillä on joitain terveellisempiä, puhtaampia rakkauden muotoja tarjolla kuin minulla, äidillä, Sinikalla ja Jumalalla.

Kybernetiikan isä Norbert Wienerin tiedetään sanoneen: “Me emme ole muuta kuin pyörteitä ikuisesti virtaavassa vedessä. Emme ole pysyvää ainetta, vaan itseään toistavaa muotoa”. Ennen todellisuuden matemaattinen mallinnus rajoittui dynamiikaltaan lineaarisiin toimintoihin. Esimerkiksi kaksi biljardipalloa, joista toinen törmää toiseen ja näin aiheuttaa tässä liikkeeksi aktualisoituvan voiman, ovat lineaarisessa suhteessa toisiinsa. Kun tietokoneet 1900-luvun puolivälin paikkeilla kehittyivät nykyisenkaltaisiksi, tuli viimein mahdolliseksi mallintaa dynamiikaltaan epälineaarisia toimintoja. Toisin sanoen kaaoksesta pystyttiin löytämään kuvioita, jotka toistuivat ja joita oli mahdollista nimetä. Moniulotteisilla mallinuksilla pystyttiin kuvaamaan yhä monimutkaisempia sisäisiä voimia, jotka ohjaavat kuvioiden muodostumista sisältä käsin. Kaaosteoriassa bifurkaatiopisteiksi kutsutaan sellaisia kehityksen solmukohtia, jotka määrittävät systeemin uuden suunnan pysyvästi. Näistä pisteistä syntyy systeemiin uusia järjestelmätason ominaisuuksia. Ranskalainen matemaatikko René Thom käytti bifurkaatiopisteistä käsitettä katastrofi, ja itseohjautuvissa avoimissa systeemeissä juuri katastrofeista syntyi jotain uutta. Tällaisia uusia järjestelmätason ominaisuuksia ovat esimerkiksi palautesilmukat. Kansankielellä, ihmiselämässä palautesilmukoita kutsutaan noidankehiksi. Epälineaarisuuden määrittelevä ominaisuus on se, että kriiseistä ja katastrofeista syntyy jotain uutta; toiminnon elementit muuttuvat joskin enemmän kuin vain osiensa summaksi. Niin kuin esimerkiksi se,

että vaikka me Sinikan kanssa ruokimme toistemme itsetuhoista seksuaali- ja päihdekäyttäytymistä, niin silti meidän suhteemme emergenssistä lähti leskenlehtinä kasvamaan jotain selkiyttävää, vanhempiemme käytöstä selittävää ja kaikessa kaoottisessa rakkaudessaan pohjimmitaan parantavaa. Kaiken huutamisen, itkemisen, nauramisen, housuunpissaamisen ja viinikännien pohjapyörteissä oli kaksi ihmistä, jotka kävelivät, pyöriivät ja kulkivat öisin taksilla toistensa luo kerta toisensa jälkeen.

Meidän paikallinen yhteenliittymämme liekinvarsi palvelee siis termodynamiikan toista lakia siinä missä mikä tahansa muukin elämänmuoto tällä planeetalla. Pitäkää haustanne kiinni, sillä seuraavaksi aion todistaa teille matemaattisesti naisten välisen ystävyyden uniikin kauniin ja uutta luovan voiman. Kaaosteorian erilaisissa matemaattisissa mallinuksissa käytetään niin sanottuja attraktorikategorioita. Erilaiset epälineaariset toiminnot siis jaetaan erilaisiin kategorioihin sen mukaan millaisia liikemuotoja ne todentavat. Attraktoreita voisi kuvata dynaamisiksi magneeteiksi tai sisäisiksi voimiksi, jotka pyrkivät ohjaamaan muutosta kohti tasapainotilaa. Matematiikan maailmassa yksi kuuluisimmista mallinnetuista strange attraktoreista (yksi kolmesta attraktorikategoriasta) on Uedan attraktori. Ueda oli japanilainen matemaatikko, joka onnistui tietokoneella mallintamaan attraktorin, jota kutsutaan ”baker transformationiksi”. Erilaisilla attraktoreilla voidaan siis mallintaa näennäisen kaoottista tietoa ja löytää siitä erottuvia, näkyviä muotoja jotka toistavat itseään. Uedan attrak-

torin kaksiulotteinen kuvaaja muistuttaa keksitaikinaa, jota on vaivattu kahtia uudestaan ja uudestaan.

Lapsena sitä haaveili, että aikuisena voisi sitten syödä aina herkkua ja aamiaiseksi. Meidän elämämme on ollut pitkälti selviytymistä, ja alkoholistivanhemmista selviytyy parhaiten, kun jaksaa unelmoida. Minä ja Sinikka olemme siinä tilanteessa elämässämme, että haaveilemalla me selvisimme, ja nyt on se hetki, kun niiden haaveiden olisi korkea aika toteutua. Meillä on kaikki eväät niihin, myös isompiin kuin myös niiden keksien syöminen aamupalaksi. Mutta voin kertoa, että unelmien toteuttaminen on myös pelottavaa ja paikoin no, kaoottista. Joskus me peloissamme tulevaisuudesta taas joimme ja aamuyöllä päätimme alkaa leipomaan. Kukaan ei anna suoraan palautetta niin kuin Sinikka, ja kun me siinä aamuyöllä viinikännissä vaivasimme keksitaikinaa, niin käsissämme Uedan Baker Transformation todellistui. Taikina oli muodoltaan identtinen kummallisen, kaoottisen Uedan attraktorin kanssa, ja meidän elämämme palautesilmukan oli tehtävä valinta, alkaako se vahvistamaan vaiko heikentämään itseään.

Mitä käy luojalle tai uudenluovalle energialle, kun tällaiset känniset, epästabiilien systeemien (minä, Sinikka, kaikki muut alkoholistinaiset) kriisit siirtyvät menneisyyteen? Mistä ihmiskuntana revimme kriisejä, kun terapiakulttuuri onnistuu tappaamaan viimeisenkin ylisukupolvisen äidinäidin vihan, raivon ja tuskan meistä. Ja vain henkilökohtaiset kriisit lasketaan, koska attraktorit eivät synny ulkoisesta voimasta. Tuleeko lapsistamme robotteja, jotka eivät kos-

kaan huuda vihaavansa meitä ja sen jälkeen kiipeä itkuisiin syleihimme? Kun kohtaamme kriisin tai (kävelvän) katastrofin, oman Sinikkamme, joka huutaa heikoimmat pisteemme rakkaudessa ja lempeydessä päin naamaamme, katastrofi luottaa siihen, että me emme kestä sitä. Lasisen lapsuutemme särkyessä pieniksi palasiksi Dionysos tanssii lasinsiruilla ja pyyhkii hiuksillaan kyyneleemme, kun niistä palasista ja siruista syntyy uutta rakkautta, sellaista loputonta lempeyttä, rakkautta ja kärsivällisyyttä, josta olisimme jääneet paitsi, jos emme olisi kokeneet jaettua epätoivoa ja suunnatonta surua. Jos jäämme paitsi kaoottisesta katastrofisesta alkoholistiäidin rakkaudesta, jääkö jäljelle sellainen etäinen rakkaus vailla syvimpien tunteiden samaistumis pintaa, jota olemme tottuneet jo saamaan miehiltä?

Uedan ja muiden matemaatiikanerojen avulla voidaan mallintaa jotain, jonka kaikki kristityt ovat tienneet jo 2000 vuotta. Hyvä synnyttää hyvää, paha pahaa. 2. Johanneksen kirjeessä sanotaan selkeästi: Me rakastamme, koska Jumala on ensin rakastanut meitä. Mitä Raamattu ei kerro on, että me vihaamme, koska meidän vanhempamme ovat vihanneet meitä. Mainitsin aiemmin, että minun ja Sinikan suhteessa on ollut tietty bifurkaatiopiste; kun minä itkin Esplanadin puiston lämpimässä syyssilmassa yhtäkkistä miesvalidaation katoamista elämästäni, Sinikka otti huikan viinipullonsa suusta ja sanoi ”ihanaa huomata että säkin oot tollanen luuseri”. Ja minusta tuntui, että voin sanoa Jeesuksellekin, joka itki isäänsä ristillä, että ihanaa huomata, että säkin oot tollanen luuseri.

Mikä on mun perhe?

Kuva: Fathers must die, Fons Heijnsbroek 1993 (CC BY 2.0).

Mä mietin mun perhettä. No, siihen kuuluu varmaan ekaks mun mies ja sit lapsuuden perhe. Ikävästi mummi menehtyi vastikään. Tää laittaa miettii kuinka tärkeä perhe on. Okei kuulostaa kamalalta, mut jos ei sukua muuten nää nii viimeistään hautajaisissa. Karua, tiedän. Mut ei niin huonoa kuin jotain hyvääkin. Nähtiin sukulaisia, keitä ei olla nähty pitkästä aikaa.

Mikä siinä kuolemassa on, että se muistuttaa perheen tärkeydestä? Kuolema toi yhteen suvun, joka viimeksi on ollut yhdessä kun olin pieni lapsi. Mutta, perhe on ja pysyy. Elämässä tekee virheitä, erehtyy. Tekee taas virheitä ja vielä kerran erehtyy. Mutta perhe tukee.

Ei ole olemassa hyviä ja huonoja perheitä. Vähän niinku Taivaan Isän kanssa, perheen illanviettoon on aina tervetullut vaikka elämässä olisi sattunut mitä tahansa.

Perheessä ei aina asiat mene niin kuin haluaisi. Perheessä jakaa kaikista vaikeimmat asiat, mitä ei muiden kanssa jakaisi. Tosin perheen kanssa ei myöskään aina jaa kaikkea, mitä muiden kanssa jakaa. Tunteet vaihtelevat ja niin myös sanatkin. Mitä perheeltä voi odottaa? Perheeltä usein hakee tukea ja turvaa. Meillä on jokaisella tarve tulla kuulluksi. Olemme jokainen jäsenenä omassa perheessä ja perheellä tulee olla pelisäännöt. Perheenä olemiseen voi liittyä paineita. Tämän perheen tulee olla täydellinen. Mutta, syntisinä

ihmisinä, mikään maailmassa ei ole täydellistä. Joskus eripuraa syntyy, mutta asiat on mahdollista ratkaista.

Isommissa kysymyksissä on hyvä muistaa nöyrytyä kaiken edessä, huomata oma vajavaisuutensa ja muistaa Jeesuksen antama rakkauden kaksoiskäskey. Voiko perheeltäkään odottaa täydellisyyttä? Jos perheenjäsenet eivät ymmärrä, niin missä vika? Perheenä olemiseen kuuluu myös anteeksipyyttäminen ja anteeksiantaminen. Kun myönnämme ettemme ole täydellisiä osamme olla armollisia myös toisille.

Perheessä monesti on rooleja. Roolien myötä me sulaudumme perheeksi. Roolit ovat ikään kuin itsestään luotuja. Tuntuu siltä, että perheessä aina joku pohtii jotain ja

Kuva: Small Abstract, Fons Heijnsbroek 1992 (CC BY 2.0).

joku toinen toista. Perheessä kaikki ei aina mene putkeen, mutta perhetä johon on syntynyt ei voi vaihtaa. Olemme aina osa jotain tiettyä perhettä. Olemme tarkoituksella syntyneet tiettyyn perheeseen. Perheitä on erilaisia. Taustoja on erilaisia. Jotkin perheet elävät asioiden runsaudessa, joiltain perheiltä voi puuttua asioita. Välillä voi tuntua, että jotkin eväät elämäänsä puuttuvat. Kuitenkin se, mikä muodostaa perheen, on ne ihmiset jotka uskovat sinuun..

Kuten Jeesus puhuu lähimmäisistä, voimme mekin kristittyinä ajatella perheen olevan myös kuka tahansa lähimmäinen. Yhteenvetona: Oli sulla ”maallista” perhettä tai ei, sä oot Jumalalle tärkeä ja Kristuksessa meillä on aina perhe.

Amalia

He saarnasivat mieluummin linnuille
kuin sinulle
Sinäkin olet siemenaihe, valo, idea ja
ääni
Kaikissa luoduissa, kuussa, tuulessa ja
tulessa

näivät sen paitsi sinussa
sanoivat sisarikseen lintujakin ja mu-
taa
kaikkea sitä, mutteivät sinua

Enja Seppänen

